

“Dit document is een direct script van een studie die is bedoeld om via video te worden getoond. In de video worden relevante tekst, dia's, media en afbeeldingen getoond ter ondersteuning van de presentatie. Daarom kan het gebeuren dat deze tekst soms niet vlot leest of dat bepaalde teksten eigenaardig klinken. Ook kunnen er grammaticale fouten voorkomen die niet acceptabel zijn in literair werk. We moedigen u aan om het video-onderwijs te bekijken omdat het een aanvulling is op onderstaand schriftelijke onderwijs.”

Avond en morgen – Deel 2

In deel een van deze serie hebben we basismateriaal behandeld. We hebben ontdekt dat in het begin de nacht eerst kwam, gevolgd door de dag. We hebben ook geleerd hoe het fysieke concept verwijst naar de geestelijke werkelijkheid. We werden geboren in duisternis en we komen in het licht als we tot het Woord van God komen.

Dus de fysieke realiteit is dat er eerst duisternis is en daarna licht. Hetzelfde geldt voor onze eigen geestelijke realiteit, eerst duisternis en daarna licht.

We hebben ook ontdekt dat een dag geen nieuwe dag wordt zoals je een lichtschaakelaar omzet. Een nieuwe dag begint als de voorgaande dag eindigt. Deze verschuiving gebeurt als de zon ondergaat. Als de zon ondergaat, eindigt de dag en tegelijkertijd begint de volgende dag. Er is een periode dat twee dagen zich met elkaar vermengen en in elkaar overgaan. Als het helemaal donker is, namelijk als er geen licht meer is van de zon, is de voorgaande dag helemaal voorbij en is de nieuwe dag helemaal aangebroken.

Het is in de lijn der verwachtingen dat iets dat in het begin werd gevestigd ook voor de rest van de Schrift geldt.

In de volgende delen van deze serie gaan we daar verder op in. We gaan nu onderzoeken dat we er vanuit gaan dat duisternis eerst komt en daarna het licht omdat het om een volledige periode van 24 uur gaat.

DE EXODUS

De Exodus omvat het eerste Pascha en is een van de meest verhelderende voorbeelden van wanneer een Hebreeuwse periode van 24 uur begint.

We zien dat het Pascha wordt geofferd op de 14 dag van de eerste maand. Israël eet in die nacht van het Pascha en dat wordt gedefinieerd als de 15^e dag van de eerste maand. Israël verlaat Egypte in dezelfde nacht en dat is nog steeds de 15^e van de maand. Daarmee moeten we opmerken dat de morgen dan nog niet is aangebroken.

Dat bewijst zonder twijfel dat de volgorde die in het begin, in Genesis 1, is gevestigd, nog steeds wordt gevolgd ten tijde van de Exodus.

Als een Hebreeuwse periode van 24 uur een “dag eerst en daarna nacht” model was, dan waren de Israëlieten de nacht van de 14^e vertrokken, niet die van de 15^e. Want volgens het model “dag eerst, daarna nacht” begint de 15^e dag pas in de ochtend.

Toch is dat niet wat er staat.

We gaan dat nader bekijken.

De Israëlieten hielden het lam tot de 14e dag van de maand.

Exodus 12:3-6

Spreek tot heel de gemeenschap van Israël: Op de tiende dag van deze maand moet ieder voor zich een lam per familie nemen, een lam per gezin. Maar als het gezin te klein is voor een lam, dan moet hij er samen met de buurman, die het dichtst bij zijn gezin woont, één nemen, overeenkomstig het aantal personen. U moet bij het lam rekening houden met wat ieder eten kan. U moet een lam zonder enig gebrek hebben, een mannetje van een jaar oud. U moet het van de schapen of van de geiten nemen. **U moet het in bewaring houden tot de veertiende dag van deze maand, en heel de verzamelde gemeenschap van Israël zal het slachten tegen het vallen van de avond** (*tussen de avonden*).

Het lam werd geofferd tijdens de schemering, of meer specifiek ‘tussen de avonden’ ongeveer 3 uur ’s middags. Dat is ook het tijdstip waarop onze Messias werd gekruisigd (Mattheus 27:46).

Daarmee was er een aantal uur de tijd om het Pascha te bereiden en te koken op het vuur. Het Pascha werd vervolgens in de nacht gegeten.

Exodus 12:8

Zij moeten het vlees **dezelfde nacht** nog eten; op vuur gebraden, met **ongezuurde broden**, en met bittere kruiden moeten zij het eten.

Er wordt gezegd dat het een feest voor JHWH is.

Exodus 12:14

Deze dag moet voor u een gedenkdag worden. U moet hem vieren als een **feest** voor de HEERE (JHWH). U moet hem vieren als een eeuwige verordening, al uw generaties door.

Dit feest, waarbij het Paaslam, ongezuurde broden en bittere kruiden worden gegeten, heet het Feest van Ongezuurde Broden.

Het eten van het Paaslam kan niet een feest op zich zijn, het kan niet op zichzelf staan omdat er maar drie feesten zijn.

Er zijn slechts drie feesten, en dus niet vier feesten.

Exodus 23:14-17

Driemaal per jaar moet u voor Mij een feest vieren. Het Feest van de ongezuurde broden moet u in acht nemen. Zeven dagen lang moet u ongezuurde broden eten, zoals Ik u geboden heb, op de vastgestelde tijd in de maand Abib, want in die maand bent u uit Egypte vertrokken. Maar men mag niet met lege handen voor Mijn aangezicht verschijnen. Ook het **Feest van de oogst (Sjavoe'ot)**, van de eerste vruchten van uw werk, van wat u op de akker gezaaid hebt. En het **Feest van de inzameling (Soekot)**, aan het einde van het jaar, wanneer u de vruchten van uw werk van het veld ingezameld hebt. Drie keer per jaar moet alles wat mannelijk onder u is, voor het aangezicht van de Heere HEERE (JHWH) verschijnen.

en

2 Kronieken 8:13

om volgens het voorschrift voor elke afzonderlijke dag te offeren, overeenkomstig het gebod van Mozes voor de sabbatten, voor de nieuwemaansdagen, en **voor de feestdagen, drie keer per jaar: op het Feest van de ongezuurde broden, en op het Wekenfeest en op het Loofhuttenfeest.**

Ongezuurde Broden, Sjavoe'ot en Soekot.

We hebben zojuist gelezen in Exodus 12 dat het eten van het Paaslam, bittere kruiden en ongezuurde broden een feest (*chag*) is voor JHWH.

In Exodus 23 en 2 Kronieken 8 lezen we dat er slechts drie feesten zijn. Dat wil zeggen dat het Paaslam, bittere kruiden en ongezuurde broden een van de feesten is waarvan het eten van het Paaslam een onderdeel is.

We weten dat het Wekenfeest (Sjavoe'ot) ongeveer 7 weken na de Week van Ongezuurde broden valt. Het Loofhuttenfeest (Soekot) valt ongeveer 6 maanden na de week van Ongezuurde broden.

Dus wat overblijft is het Feest van Ongezuurde broden.

Dus de zogenaamde Paschamaaltijd of de traditionele Pascha Seder, is eigenlijk de Bijbelse dag van het Feest van Ongezuurde broden.

Het is niet mogelijk dat er vier Bijbelse feesten zijn, namelijk de Pascha Seder, Ongezuurde broden, Sjavoe'ot en Soekot omdat er in de Bijbel staat dat er slechts drie jaarlijkse feesten zijn.

Het Feest van Ongezuurde broden is het moment waarop het Paaslam, bittere kruiden en natuurlijk ongezuurde broden moeten worden gegeten.

Dus, wanneer valt de Pascha Seder, of moet het Bijbels gezien meer accurate Feest van Ongezuurde broden, worden gevierd?

Antwoord: Op de 15e dag van de eerste Hebreeuwse maand.

Leviticus 23:6

En op de **vijftiende dag** van die maand is het **Feest (chag) van de ongezuurde broden** voor de HEERE. Zeven dagen lang moet u dan ongezuurde broden eten.
(chag = strongs 2282 – een feestelijk samenkomen, feest, pelgrimsfeest)

Dat komt overeen met Exodus 12.

Exodus 12:17

Het **Feest van de ongezuurde broden** moet u in acht nemen. Zeven dagen lang moet u ongezuurde broden eten, zoals Ik u geboden heb, **op de vastgestelde tijd** in de maand Abib, want in die maand bent u uit Egypte vertrokken.

Daarom staat er dat het Feest van de Ongezuurde broden en de Pascha maaltijd op dezelfde dag vallen, het is hetzelfde feest:

Marcus 14:1

En na twee dagen was het Pascha en het Feest van de ongezuurde broden. En de overpriesters en de schriftgeleerden zochten naar een manier om Hem door een list te grijpen en te doden.

Als het Pascha werd gegeten op de 14e, en er een ander feest was op de 15e dag van de maand, genaamd Ongezuurde broden, dan zouden er vier feesten zijn en dat gaat in tegen Exodus 23:14-17 en 2 Kronieken 8:13. Daar staat namelijk dat er slechts drie feesten zijn voor JHWH.

De dag dat Israël werd uitgeleid uit Egypte was het nacht.

Deuteronomium 16:1

Neem de maand Abib in acht en houd het **Pascha** voor de HEERE (JHWH), uw God, want in de maand Abib heeft de HEERE, uw God, u **in de nacht** uit Egypte geleid.

en

Numeri 33:3

Zij braken op van Rameses (Egypte); in de eerste maand, **op de vijftiende dag van de eerste maand**, de dag na het Pascha, vertrokken de Israëlieten door een opgeheven hand, voor de ogen van alle Egyptenaren,

Israël onderhield het Pascha (of slachtte het Pascha) op de 14^e dag, overdag, rond 3 uur 's middags. Het Pascha is het moment waarop het Paaslam moest worden geslacht:

Exodus 12:5-6

U moet een lam zonder enig gebrek hebben, een mannetje van een jaar oud. U moet het van de schapen of van de geiten nemen. U moet het in bewaring houden tot de veertiende dag van deze maand, en heel de verzamelde gemeenschap van Israël zal het slachten tegen het vallen van de avond. (*tussen de avonden*).

Leviticus 23:5

In de eerste maand, op de **veertiende dag** van de maand, **tegen het vallen van de avond** (*tussen de avonden*), is het **Pascha** voor de HEERE (JHWH).

Het Pascha valt op de 14e dag namelijk op het moment dat het Paaslam werd geslacht. In Numeri 33:3 staat dat Israël vertrok op de dag na het Pascha. Dat betekent dat ze op de 15e dag van de maand vertrokken.

Numeri 33:3

Zij braken op van Rameses (Egypte); in de eerste maand, **op de vijftiende dag van de eerste maand, de dag na het Pascha**, vertrokken de Israëlieten door een opgeheven hand, voor de ogen van alle Egyptenaren,

En dat was natuurlijk de nacht van de 15^e:

Deuteronomium 16:1

“Neem de maand Abib in acht en houd het **Pascha** voor de HEERE (JHWH), uw God, want in de maand Abib heeft de HEERE, uw God, u **in de nacht** uit Egypte geleid.

We vatten de volgorde van de gebeurtenissen even samen:

- 1) Israël kiest een lam uit op de 10^e dag van de maand (Exodus 12:3).
- 2) Israël offert het Paaslam om 3 uur 's middags op de 14^e dag (Exodus 12:6; Leviticus 23:5).
- 3) Israël eet het Paaslam dezelfde nacht (Exodus 12:8)
- 4) Israël eet met haast, met de heupen omgord, met sandalen aan de voeten en een staf in hun hand, zodat ze klaar zijn op het moment dat daartoe in die nacht een sein wordt gegeven (Exodus 12:11).
- 5) Het eten van het Pascha lam tijdens die nacht heet het Feest van Ongezuurde broden (Exodus 12:14) en wordt de dag genoemd waarop JHWH Israël uit Egypte leidde (Exodus 12:17). Er staat dat het Feest van Ongezuurde broden op de 15^e dag van de maand is (Leviticus 23:6). *Let op dat het dan nog geen ochtend is.*
- 6) In het midden van de nacht, slaat JHWH de eerstgeborenen van Egypte (Exodus 12:29).
- 7) Farao en alle Egyptenaren worden midden in de nacht wakker (Exodus 12:30).
- 8) Mozes en Aaron krijgen het bevel om midden in de nacht voor Farao te verschijnen. Hij draagt Israël op te vertrekken (12:31).
- 9) De Egyptenaren hadden haast en zeiden tegen Israël dat ze haastig moesten vertrekken, dezelfde nacht, de 15e dag van de maand. (Exodus 12:33, Deuteronomium 16:1; Numeri 33:3).

Let op bij dit alles dat we gingen van de 14e dag, waarop het Pascha werd geofferd, naar de 15e dag voordat het ochtend werd. Dus de 24-urige Hebreeuwse dag begint niet, en kan niet beginnen, in de morgen.

Een model van de Hebreeuwse dag met “morgen daarna avond” is niet verenigbaar met de gebeurtenissen die worden omschreven in Exodus.

Het Pascha wordt gegeten op de 15e dag van de maand, en daarvan wordt gezegd dat het de nacht is die volgt op het slachten van het Pascha op de 14^e. Dezelfde nacht vertrekt Israël.

Een model van de Hebreeuwse dag met “morgen daarna avond” dwingt ertoe dat het Pascha wordt gegeten op de 14^e dag van de maand, omdat de nacht die volgt op het slachten van het Paaslam dan wordt gezien als dezelfde dag.

Dat zou betekenen dat het feit dat Israël haastig eet, met omgordde heupen, sandalen aan de voeten en een staf in de hand onnodig is, als ze pas 24 uur later zouden vertrekken in plaats van dezelfde nacht dat ze van het Pascha aten.

BEZWAREN

Ondanks de conflicten die ontstaan bij het model “morgen daarna avond” is er nog steeds een aantal bezwaren die we moeten behandelen.

Israël moest in hun woning blijven tot de morgen. Hoe kan Israël dan ‘dezelfde nacht’ zijn vertrokken?

We weten dat Mozes en Aaron niet in hun huizen bleven.

Exodus 12:31

En hij riep Mozes en Aäron in de nacht, en zei: Sta op, ga weg uit het midden van mijn volk, zowel u als de Israëlieten, en ga weg, dien de HEERE, zoals u gesproken hebt.

Waarom konden Mozes en Aaron wel uit hun huis gaan? Overtraden Mozes en Aaron een gebod van JHWH?

Nee, natuurlijk niet.

Het antwoord staat in Exodus 12:21-22. Alles wat voor vers 21 staat vertelt over de geboden die JHWH geeft aan Israël.

Alles na vers 21 gaat over wat Mozes zegt.

JHWH zegt nergens tegen Mozes dat hij Israël moet vertellen dat ze tot de morgen in hun huis moeten blijven.

JHWH zei tegen Mozes dat JHWH de huizen zou overslaan die in die nacht waren gemarkeerd met bloed. Omdat Mozes geen idee had op welk tijdstip dat precies zou zijn, was het niet meer dan logisch dat hij Israël de opdracht gaf om in hun huizen te blijven tot de morgen.

Maar het is duidelijk dat toen alle eerstgeborenen eenmaal waren gestorven, of de dood aan een huis was voorbijgegaan, het veilig was om het huis te verlaten. Dat deden Mozes en Aaron dan ook toen ze op gesprek moesten komen bij Farao.

Daarom wordt het gebod ook niet herhaald in Deuteronomium, Leviticus of Numeri. De instructie aan Israël om in hun woning te blijven tot de morgen kwam van Mozes, niet van JHWH, en is gebaseerd op gezond verstand.

Israël moest alles wat over was ‘s morgens verbranden, als ze ‘s nachts vertrokken hoe konden ze dat dan doen?

Israël kreeg ook de opdracht dat er niets mocht overblijven (Exodus 12:10) en dat ze met haast moesten eten (Exodus 12:11). Mocht er iets over zijn, dan zouden ze dat kunnen meenemen tijdens de Exodus en 's morgens verbranden (Exodus 12:10).

Exodus 12:31-36 impliceert dat ze de Egyptenaren plunderden nadat de eerstgeborene was gestorven. Hoe is het mogelijk dat dat 's nachts is gebeurd?

Heel Egypte was al wakker (Exodus 12:30). Iedereen in Egypte wilde dat Israël meteen vertrok, dus “Nu wegwezen!”, niet pas 24 uur later. (Exodus 12:33). JHWH bereidde Israël er al op voor dat ze met haast moesten vertrekken (Exodus 12:11). Dat kan dezelfde nacht dus zijn gebeurd.

In Leviticus 23:5-6 staat niet dat het Pascha moet worden gegeten op de 15^e.

We hebben al uitgelegd dat er slechts drie feesten zijn volgens de TENACH, Ongezuurde broden op de 15e dag van de 1e maand, Sjavoe'ot en Soekot. Pascha wordt een feest genoemd (Exodus 34:25). In Marcus 14:1 staat ook dat het tijdstip van het eten van het Pascha en het Feest van Ongezuurde broden op dezelfde dag waren. In Lucas 22:1 staat dat het Feest van Ongezuurde broden Pascha wordt genoemd. Dat komt omdat Pascha een feest is en omdat er slechts drie feesten worden genoemd. Het is dan ook niet meer dan logisch dat het hier om het Feest van Ongezuurde broden gaat. We weten dat het wordt gevierd op de vijftiende van de eerste maand. Dus het eten van het Pascha is op de 15e, tenzij we vier feesten creëren in plaats van drie. (2 Kronieken 8:13)

Het Pascha wordt geslacht op de 14^e (Leviticus 23:5). De Paschamaaltijd was op de 15e. In Leviticus 23:5 staat dat het tijdstip van het Pascha offer is “tussen de avonden” en dat sluit naadloos aan op Exodus 12:6.

We kunnen dan ook concluderen dat het onmogelijk is dat een ‘eerst morgen daarna avond’ model in overeenstemming wordt gebracht met de gebeurtenissen van de Exodus. Het enige model dat wel uitkomt is ‘eerst avond dan morgen’, en dat stemt overeen met Genesis 1.

JOM KIPPOER

Leviticus 23:27

“Alleen op de tiende dag van deze zevende maand is de Verzoendag. U moet een heilige samenkomst houden. U moet uzelf dan verootmoedigen en de HEERE (JHWH) een vuuroffer aanbieden.”

Wanneer begint volgens JHWH de tiende dag? Op de morgen van de tiende dag of in de avond van de negende dag?

Leviticus 23:32

Het moet voor u een sabbat zijn, een dag van volledige rust, en u moet uzelf verootmoedigen. 's Avonds, op de negende dag van de maand, moet u uw sabbat vieren, **vanaf de avond tot aan de volgende avond.**

Maar waarom staat er dan in vers 27 dat Jom Kippoer op de tiende van de maand valt, maar staat er in vers 32 expliciet dat Jom Kippoer begint op de avond van de 9^e? Dat is toch verwarrend?

Denk even terug aan wat we al hebben geleerd. De dagen vermengen zich met elkaar als het avond wordt. Op de avond van de 9^e begint de 10^e dag net zo goed als de 9^e dag ten einde loopt. Er wordt niet een knopje omgezet. We moeten hier Hebreeuws denken, en niet Grieks.

Daarmee wordt juist bewezen dat een dag loopt van avond tot avond, of tenminste een volledige dag van 24 uur. En dat toont het Bijbelse concept aan dat de dag overgaat in of zich vermengt met de avond.

NEHEMIA 13

Nehemia 13:19

Het gebeurde, toen de poorten van Jeruzalem **hun schaduwen afwierpen**, vóór de sabbat, dat ik zei dat de deuren gesloten moesten worden, en ik zei dat zij ze niet mochten openen tot na de sabbat. Ik plaatste een aantal van mijn knechten bij de poorten, **zodat er geen last zou binnenkomen op de sabbatdag.**

We hebben zojuist laten zien bij Jom Kippoer, dat de Sjabbat begint op het moment dat het donker is, als de zon onder is. Als “de schaduwen afwerpen” is dat de tijd waarop de zon begint onder te gaan, voor de Sjabbat, zoals Nehemia ook zegt. De poorten werden gesloten net voordat de Sjabbat begon.

De zin “hun schaduwen afwierpen voor de Sjabbat” wijst er duidelijk op dat de Sjabbat begon op het moment dat het donker was. “hun schaduwen afwerpen” betekent dat de duisternis aanstaande was—duisternis kwam niet later, maar meteen. “Voor de Sjabbat” betekent dat de Sjabbat ook aanstaande was—de Sjabbat volgde niet later, maar meteen.

Nehemia wilde ervoor zorgen dat er “geen last werd binnengebracht OP de Sjabbatdag.” Het ging er hem niet om dat er handelaren kwamen VOOR de Sjabbatdag.

Als de Sjabbat in de morgen zou beginnen, waarom zou hij de kooplieden dan hebben gedwongen om ‘s nachts buiten de poorten te verblijven als het ging om het dragen van een last op de Sjabbat?

Als de Sjabbat daadwerkelijk in de morgen zou beginnen, dan kon er niet worden uitgelegd dat de handelaren ‘een last droegen’ op de Sjabbat. En dat niet alleen, maar waarom zou hij ze dwingen om buiten de muren te slapen als het nog 12 uur duurde voordat de Sjabbat zou aanbreken?

Als de Sjabbat in de morgen begint, waarom zou Nehemia de poorten dan 36 uur sluiten, te beginnen met de avond?

Er zijn mensen die zeggen dat het een gebruik was om de poorten in de avond te sluiten. Als dat het geval is, en het zo’n algemeen gebruik is, waarom begrepen de handelaren dan niet dat ze voor het donker moesten vertrekken? En als het sluiten van de poorten tijdens de nacht een algemeen gebruik was, hoe droegen de handelaren hun lasten dan voor die tijd?

Het is gewoon niet logisch dat Nehemia doet wat hij deed onder het voorwendsel dat er geen last mocht worden gedragen op de Sjabbat, als de Sjabbat pas over 12 uur zou beginnen, namelijk in de morgen.

Daarmee sluiten we een aantal belangrijke verzen uit de TENACH af die een “avond tot avond” model onderschrijven.

In het volgende deel van deze serie onderzoeken we de Schrift van het Brit Chadasja. Ook behandelen we de bezwaren tegen het “avond tot avond” model.

We hopen dat je door deze studie gezegend wordt en vergeet niet om alles te blijven onderzoeken.

Sjalom

*We bidden dat deze studie je tot zegen is geweest en vergeet niet om alles te blijven onderzoeken.
Sjalom! Wil je meer weten over dit en andere onderwerpen, bezoek dan www.119ministries.nl*

Sjalom, dat Jahweh u mag zegenen in uw wandel in het volledige Woord van God.

EMAIL: Info@119ministries.com (USA); info@119ministries.nl

FACEBOOK: www.facebook.com/119Ministries; www.facebook.com/119ministriesnederland

WEBSITE: www.TestEverything.net & www.119ministries.nl

TWITTER: www.twitter.com/119Ministries#